

Czytanie **ze zrozumieniem**

uwarunkowania
rodzinne

Monika Jurewicz

Czytanie ze zrozumieniem

uwarunkowania
rodzinne

Wydawnictwo Naukowe Scholar
Warszawa 2010

Recenzenci: *dr hab. Anna Karpińska*
prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński

Redakcja i korekta: *Magdalena Pluta*

Projekt okładki: *Robert Kruszewski*

Publikacja dotowana przez Wydział Nauk Humanistycznych
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Copyright © 2010 by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa

ISBN 978-83-7383-461-3

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax (22) 826 59 21, (22) 828 95 63, (22) 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl; scholar@neostrada.pl
<http://www.scholar.com.pl>

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)
Druk i oprawa: Paper & Tinta, Warszawa

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Funkcjonowanie rodziny a osiągnięcia uczniów w czytaniu ze zrozumieniem – stan badań	11
1. Środowisko rodzinne dzieci i młodzieży	11
Pojęcie rodziny, jej struktura i funkcje	12
Model współczesnej rodziny – geneza i kierunki przemian	22
Rodziny bezrobotnych i rodziny z czasową nieobecnością rodzica	31
2. Czynniki wpływające na osiągnięcia szkolne uczniów	35
Uwarunkowania ekonomiczne kompetencji czytania ze zrozumieniem u uczniów szkół podstawowych	44
Uwarunkowania kulturowe kompetencji czytania ze zrozumieniem u uczniów szkół podstawowych	46
Uwarunkowania społeczne kompetencji czytania ze zrozumieniem u uczniów szkół podstawowych	51
3. Kluczowa kompetencja szkolna – czytanie ze zrozumieniem	58
Czytanie ze zrozumieniem podstawową umiejętnością szkolną. ...	58
Dotychczasowe badania nad stanem opanowania umiejętności czytania ze zrozumieniem	67
Rozdział II. Metodologiczne podstawy badań	75
1. Cel badań	75
2. Problemy badawcze	79
3. Wykaz zmiennych i przykładowych wskaźników do badania rodzinnych uwarunkowań kompetencji czytania ze zrozumieniem ..	81
4. Metody, techniki i narzędzia badawcze	82
Metoda badań i techniki zbierania materiału	82
5. Teren i organizacja badań	86
6. Przebieg badań	87

Rozdział III. Charakterystyka badanych środowisk	89
1. Charakterystyka badanej próby	89
2. Środowisko szkolne badanych uczniów	92
Charakterystyka szkoły	93
Charakterystyka nauczycieli uczących badanych uczniów w klasach I–III	96
3. Środowisko rodzinne badanych uczniów	98
Warunki społeczne	99
Warunki ekonomiczne	107
Warunki ekonomiczne rodziny a preferowane formy spędzania czasu wolnego	112
Warunki mieszkaniowe	118
Warunki kulturowe	124
Wykształcenie rodziców	125
Wypożyczenie mieszkania	127
Rozdział IV. Środowiskowe wyznaczniki poziomu czytania ze zrozumieniem	132
1. Środowisko zamieszkania a wyniki z testu czytania ze zrozumieniem	134
2. Płeć a poziom alfabetyzacji	140
3. Wykształcenie rodziców i miejsce zamieszkania a poziom kompetencji czytania ze zrozumieniem	145
4. Status społeczny rodziny pochodzenia a wyniki z testu czytania ze zrozumieniem	159
5. Struktura społeczna rodziny pochodzenia a wyniki z testu czytania ze zrozumieniem	166
6. Położenie ekonomiczne a osiągnięcia w teście czytania ze zrozumieniem	176
7. Warunki mieszkaniowe a poziom czytania ze zrozumieniem	186
Podsumowanie	197
Bibliografia	204